

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки
та управління

Андрій КОЦУР

« 30 » 08 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 30 » 08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«УПРАВЛІННЯ ЕМОЦІЙНИМ ІНТЕЛЕКТОМ»

ступінь вищої освіти – молодший бакалавр

галузь знань – 07 Управління та адміністрування

спеціальність – 073 Менеджмент

освітньо-професійна програма «Менеджмент»

кафедра менеджменту, публічного управління та персоналу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік	Екзамен
Денна	2	3	30	30	3	8	79	150	3	-

30.08.2024
[Signature]

Тернопіль – 2024

Робочу програму склала канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту публічного управління та персоналу Ірина СМАЧИЛО.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту публічного управління та персоналу, протокол № 2 від 29.08.2024 р.

Завідувач кафедри
д-р екон. наук, професор

Михайло ШКІЛЬНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 073 Менеджмент, протокол № 2 від 30.08.2024р.

Голова групи забезпечення спеціальності
д-р екон. наук, професор

Михайло ШКІЛЬНЯК

Гарант ОП
канд. екон. наук, доцент

Ірина ДЕМКІВ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “УПРАВЛІННЯ ЕМОЦІЙНИМ ІНТЕЛЕКТОМ”

1. Опис дисципліни “Управління емоційним інтелектом”

Дисципліна “Управління емоційним інтелектом”	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 07 “Управління та адміністрування”	Статус дисципліни: вибіркова Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 073 “Менеджмент” Освітньо-професійна програма “Менеджмент”	Рік підготовки: <i>Денна</i> – 2 Семестр: <i>Денна</i> – 3
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – молодший бакалавр	Лекції: <i>Денна</i> – 30 год. Практичні заняття: <i>Денна</i> – 30 год.
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна</i> – 79 год. Тренінг: <i>Денна</i> – 8 год. Індивідуальна робота: <i>Денна</i> – 3 год.
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни “Управління емоційним інтелектом”

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни “Управління емоційним інтелектом” є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань та вироблення практичних навичок, які пов’язані з розвитком уявлення про емоційний інтелект та його компоненти (емоційний, когнітивний, комунікативний та поведінковий) та необхідні особистісно-професійні якості, що впливають на розвиток емоційного інтелекту, а також набуття практичних навичок щодо керування власними емоціями та емоціями інших людей.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Головним завданням дисципліни “Управління емоційним інтелектом” є вміння пояснювати сутність “емоційного інтелекту” та його взаємозв’язок з професійним середовищем, освоювати підходи до цілеспрямованого формування емоційного інтелекту, оцінювати рівень сформованості емоційного інтелекту та емоційної грамотності, аналізувати взаємозв’язок емоційного інтелекту та ефективності діяльності керівника, оволодіння сучасними технологіями розвитку емоційного інтелекту.

3. Програма навчальної дисципліни “Управління емоційним інтелектом”

Змістовий модуль 1. Емоції та емоційний інтелект.

Тема 1. Загальні уявлення про емоційний інтелект.

Сутнісні характеристики емоційного інтелекту. Структура емоційного інтелекту. Функції емоційного інтелекту. Основні моделі емоційного інтелекту.

Тема 2. Емоційний компонент як одна із складових емоційного інтелекту.

Емоційна чутливість. Сутність поняття “емпатія”. Рівні розвитку емпатії. Емпатійна стійкість. Вплив війни на емоційний стан особистості.

Тема 3. Поведінковий компонент як одна із складових емоційного інтелекту.

Способи викликання емоцій. Контроль емоційних станів. Усунення небажаних емоційних станів. Способи зняття емоційної напруги. Емоційна стійкість під час війни.

Тема 4. Управління власними емоціями у професійній діяльності.

Новітня модель емоційного інтелекту Т. Бредбері та Дж. Гривз. Стратегії розвитку емоційного самосприйняття. Стратегії оволодіння навичками керування власними емоціями. Стратегії оволодіння навичками керування взаємовідносинами з оточуючими. Трансформація емоційного інтелекту за умов воєнного часу.

Тема 5. Управління емоціями інших людей як засіб конструктивної взаємодії. Навички ефективної комунікації. Навички запобігання ескалації та розв’язання конфліктів. Протидія булінгу. Керування стресами.

Змістовий модуль 2. Концепція управління емоційним інтелектом керівника.

Тема 6. Емоційний інтелект як основний інструмент успішності керівника.

Роль емоційного інтелекту у системі основних компетенцій керівника. Розвиток емоційної культури керівника.

Тема 7. Емоційна грамотність.

Сутність феномену емоційна грамотність. Подолання агресії і депресії.

Тема 8. Емоційний інтелект лідерів.

Навички емоційного лідера. Стилі емоційного лідерства. Емоційне лідерство. Резонансне лідерство. Відновлення і розвиток лідерських здібностей. Модель емоційного лідерства М. Кетс де Вріс. Керівництво командою на основі емоційного інтелекту.

Тема 9. Розвиток здатності до розуміння та управління емоціями в онтогенезі.

Аспекти виявлення диспозиційного емоційного інтелекту дорослої людини. Стан дослідження ролі емоційного інтелекту в успішності

життєдіяльності людини. Взаємозв'язок емоційного інтелекту зі здоров'ям людини.

Тема 10. Сучасні технології розвитку емоційного інтелекту.

Закон ситуаційного змісту. Закон причетності. Закон очевидної реальності. Закони зміни, звикання і порівняльних почуттів. Закон гедонічної асиметрії. Закон збереження емоційної цінності, значущості, рушійної сили емоційного впливу. Закон прагнення до завершеності переживання. Закон урахування наслідків. Закон полегшення навантаження і збільшення ефекту.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни “Управління емоційним інтелектом”

Назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Індивід. робота	Тренінг	Самост. робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Емоції та емоційний інтелект						
Тема 1. Загальні уявлення про емоційний інтелект	4	4	1	2	8	Тести, опитування
Тема 2. Емоційний компонент як одна із складових емоційного інтелекту	4	4			8	Тести, опитування
Тема 3. Поведінковий компонент як одна із складових емоційного інтелекту	2	2			8	Тести, опитування
Тема 4. Управління власними емоціями у професійній діяльності	4	4		2	8	Тести, опитування
Тема 5. Управління емоціями інших людей як засіб конструктивної взаємодії	2	2			8	Тести, опитування
Змістовий модуль 2. Концепція управління емоційним інтелектом керівника						
Тема 6. Емоційний інтелект як основний інструмент успішності керівника	2	2	1	2	7	Тести, опитування
Тема 7. Емоційна грамотність	4	4			8	Тести, опитування
Тема 8. Емоційний інтелект лідерів	4	4			8	Тести, опитування
Тема 9. Розвиток здатності до розуміння та управління емоціями в онтогенезі	2	2	1	2	8	Тести, опитування
Тема 10. Сучасні технології розвитку емоційного інтелекту	2	2			8	Тести, опитування
Разом	30	30	3	8	79	

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття № 1, 2

Тема 1. Загальні уявлення про емоційний інтелект.

Мета: засвоєння теоретичних основ щодо особливостей розвитку емоційного інтелекту, вивчення структури та функцій емоційного інтелекту, вміння проаналізувати основні моделі емоційного інтелекту.

Питання для обговорення:

1. Сутнісні характеристики емоційного інтелекту.
2. Структура емоційного інтелекту.
3. Функції емоційного інтелекту.
4. Основні моделі емоційного інтелекту.

Практичне заняття № 3, 4

Тема 2. Емоційний компонент як одна із складових емоційного інтелекту.

Мета: вміння контролювати емоційну чутливість, розвивати емпатію та управляти емоційною стійкістю.

Питання для обговорення:

1. Зміст поняття “емоційна чутливість”.
2. Розвиток емпатичних здібностей.
3. Діагностика емпатії.
4. Елементи емоційної стійкості.
5. Вплив війни на емоційний стан особистості.

Практичне заняття № 5

Тема 3. Поведінковий компонент як одна із складових емоційного інтелекту.

Мета: вміння викликати емоції, контролювати емоційні стани, усувати небажані емоційні стани та знімати емоційну напругу.

Питання для обговорення:

1. Способи викликання емоцій.
2. Контроль емоційних станів.
3. Усунення небажаних емоційних станів.
4. Способи зняття емоційної напруги.
5. Емоційна стійкість під час війни.

Практичне заняття № 6, 7

Тема 4. Управління власними емоціями у професійній діяльності.

Мета: набуття системних знань та вмінь управляти власними емоціями у професійній діяльності.

Питання для обговорення:

1. Новітня модель емоційного інтелекту Т. Бредбері та Дж. Грівз.
2. Стратегії розвитку емоційного самосприйняття.
3. Стратегії оволодіння навичками керування власними емоціями.

4. Стратегії оволодіння навичками керування взаємовідносинами з оточуючими.

5. Трансформація емоційного інтелекту за умов воєнного часу.

Практичне заняття № 8

Тема 5. Управління емоціями інших людей як засіб конструктивної взаємодії.

Мета: набуття системних знань та вмінь управляти емоціями інших людей.

Питання для обговорення:

1. Навички ефективної комунікації.
2. Навички запобігання ескалації та розв'язання конфліктів.
3. Протидія булінгу.
4. Керування стресами.

Практичне заняття № 9

Тема 6. Емоційний інтелект як основний інструмент успішності керівника.

Мета: формування у керівника високого рівня емоційної компетентності та поглиблення розуміння ролі емоцій і того, як вони впливають на професійну діяльність.

Питання для обговорення:

1. Роль емоційного інтелекту у системі основних компетенцій керівника.
2. Розвиток емоційної культури керівника.

Практичне заняття № 10, 11

Тема 7. Емоційна грамотність.

Мета: набуття знань і практичних навичок щодо формування емоційної грамотності.

Питання для обговорення:

1. Сутність феномену емоційна грамотність.
2. Подолання агресії і депресії.

Практичне заняття № 12, 13

Тема 8. Емоційний інтелект лідерів.

Мета: вміння аналізувати навички емоційного лідера, стилі емоційного лідерства, виділяти резонансне лідерство, досліджувати відновлення і розвиток лідерських здібностей.

Питання для обговорення:

1. Навички емоційного лідера.
2. Стилi емоційного лідерства.
3. Емоційне лідерство.
4. Резонансне лідерство.
5. Відновлення і розвиток лідерських здібностей.
6. Модель емоційного лідерства М. Кетс де Вріс.

7. Керівництво командою на основі емоційного інтелекту.

Практичне заняття № 14

Тема 9. Розвиток здатності до розуміння та управління емоціями в онтогенезі.

Мета: засвоєння теоретичних основ щодо особливостей розвитку емоційного інтелекту в онтогенезі, вивчення взаємозв'язку між рівнем розвитку емоційного інтелекту та психічним здоров'ям особистості.

Питання для обговорення:

1. Аспекти виявлення диспозиційного емоційного інтелекту дорослої людини.
2. Стан дослідження ролі емоційного інтелекту в успішності життєдіяльності людини.
3. Взаємозв'язок емоційного інтелекту зі здоров'ям людини.

Практичне заняття № 15

Тема 10. Сучасні технології розвитку емоційного інтелекту.

Мета: опанування навичками користування технологіями розвитку емоційного інтелекту.

Питання для обговорення:

1. Закон ситуаційного змісту. Закон причетності.
2. Закон очевидної реальності. Закони зміни, звикання і порівняльних почуттів.
3. Закон гедонічної асиметрії. Закон збереження емоційної цінності, значущості, рушійної сили емоційного впливу.
4. Закон прагнення до завершеності переживання. Закон урахування наслідків. Закон полегшення навантаження і збільшення ефекту.

6. Тренінг з дисципліни

Тренінгове завдання 1. Розвиток емоційного інтелекту для підвищення професійної ефективності керівників.

Тренінгове завдання 2. Підвищення стресостійкості та подолання негативних емоцій.

Організація і проведення тренінгу

Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

Організаційна частина полягає у визначенні правил проведення тренінгового заняття.

Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-4 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

Підведення підсумків. Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносилися на тренінгові заняття.

7. Самостійна робота студентів

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Підготовка доповідей на тему:

1. Емоційний інтелект, емоційна компетентність, емоційна культура особистості.
2. Емоційний інтелект лідерів.
3. Особливості емоційного інтелекту та мотиви лідерів.
4. Вплив емоцій на хід ділової розмови.
5. Вплив емоцій на поведінку та прийняття управлінських рішень.
6. Емоційний інтелект в управлінні персоналом.
7. Проблема емоційного інтелекту в професійній діяльності особистості.
8. Управління емоціями у конфлікті.
9. Комуникативні емоції.
10. Інтелектуальні емоції, або афективно-когнітивні комплекси.
11. Характеристика емоційних станів, які виникають у процесі діяльності.
12. Феномен “емоційного вигоряння”.
13. Проблеми з емоційним інтелектом: нерозуміння намірів і настрою, емоційного стану і мотивації.
14. Здібності у структурі емоційного інтелекту як фактор формування особистості.
15. Емоційний інтелект керівника як регулятор ділової взаємодії.
16. Діагностика власного емоційного інтелекту.

Завдання 2. Тема творчої роботи “Роль емоційного інтелекту у моїй майбутній професійній діяльності”.

Методичні рекомендації: необхідно розкрити запропоновану тему, висловити власну точку зору, позначити проблемні зони, ключові моменти, сформулювати рекомендації (при необхідності), рекомендується робити посилання на точки зору вчених.

Творчу роботу підготувати у вигляді презентації.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Управління емоційним інтелектом” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування та тестування;
- модульний контроль;
- тренінг;
- оцінювання виконання самостійної роботи;
- залік.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Управління емоційним інтелектом” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичнє з оцінок, отриманих протягом 1-8 занять (за 1-5 теми). Оцінювання за 100-бальною шкалою	Модульний контроль проводиться в системі Moodle в позааудиторни й час за змістовим модулем 1 і включає 2 теоретичних питання по 20 балів. Практичне завдання 60 балів	Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичнє з оцінок, отриманих протягом 9-15 занять (за 6-10 теми). Оцінювання за 100-бальною шкалою	Модульний контроль проводиться в системі Moodle в позааудиторни й час за змістовим модулем 2 і включає 2 теоретичних питання по 20 балів. Практичне завдання 60 балів	Визначається як середнє арифметичнє з оцінок, отриманих за виконання 2 завдань. Оцінювання за 100-бальною шкалою	Визначається як середнє арифметичнє з оцінок, отриманих за виконання 2 завдань. Оцінювання за 100-бальною шкалою

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання знань студентів за формами контролю

Форми контролю/ критерії оцінювання	Бальна шкала оцінок знань			
	Відмінно (90-100)	Добре (75-89)	Задовільно (60-74)	Незадовільно (до 60)
1. УСНЕ ОПИТУВАННЯ				
Повнота відповіді	повна	повна	не повна	часткова, відсутня
Глибина і різносторонність знань	достатня	належна	задовільна	відсутня
Системність та логіка викладення матеріалу	систематизоване, логічне	логічне	відсутня	відсутня
Ступінь ознайомлення з основними методичними розробками, законодавством та уміння їх використовувати	високий, використовуються при	достатній, використовуються при відповіді	належний, частково використовуються при	відсутній

при відповіді	відповіді		відповіді	
Вміння узагальнювати викладений матеріал	обґрунтовані висновки	недостатньо обґрунтовані висновки	частково обґрунтовані висновки	відсутність висновків
2.ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ				
Самостійність відповідей	самостійність	недостатня самостійність	за допомогою викладача	відсутня самостійність
Вміння використання теоретичного матеріалу в змінній постановці тесту	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	правильна робота з кількома помилками	значна кількість недоліків, виконання задовольняє мінімальні критерії	потрібно додатково попрацювати для отримання позитивної оцінки
3. ВИКОНАННЯ МОДУЛЬНИХ ТА ТРЕНІНГОВИХ ЗАВДАНЬ				
Знання методики розв'язання	глибокі	належні	недостатні	відсутні
Володіння алгоритмом розв'язку	володіє	володіє	частково володіє	не володіє
Самостійність розв'язку	самостійність розрахунків	недостатня самостійність розрахунків	здійснення розрахунків за допомогою викладача	відсутня самостійність розрахунків
Правильність і повнота розрахунків	правильні і повні	правильні неповні	частково правильні, неповні	неправильні неповні
Наявність узагальнених висновків	наявні, обґрунтовані	наявні	наявні	відсутні
4. САМОСТІЙНА РОБОТА				
Самостійність викладу матеріалу	самостійний виклад	самостійний виклад	несамостійний виклад	несамостійний виклад
Логічність і послідовність викладу матеріалу	логічний і послідовний	логічний виклад, відсутність послідовності	частково логічний виклад, послідовність відсутня	відсутня
Відповідність викладу матеріалу темі	відповідає	відповідає	частково відповідає	не відповідає
Використання нових літературних джерел	використовуються достатньо	частково використовуються	не використовуються	не використовуються
Відповідність оформлення роботи вимогам	відповідає	відповідає	частково відповідає	не відповідає

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійне забезпечення викладання лекцій (проектор; <i>on-line</i> платформи: <i>ZOOM; Google Meet</i>)	1-10
2.	Система дистанційного навчання ЗУНУ <i>moodle.wunu.edu.ua</i>	1-10
3.	Пакет прикладних програм базових інформаційних технологій: <i>MS Office</i>	1-10
4.	Телекомунікаційне програмне забезпечення (<i>Internet Explorer, Opera, Google Chrome. Firefox</i>)	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гоулман Д. Емоційний інтелект. К: Віват, 2018. 512 с.
2. Гоулман Д., Маккі Е., Бояціс Р. Емоційний інтелект лідера. К.: Наш формат, 2019. 288 с.
3. Девід Дестено. Емоційний успіх. К.: Фабула, 2019. 288 с.
4. Девід Р. Карузо, Пітер Соловей. Емоційний інтелект керівника / пер. з англ. К.: Самміт-книга, 2016. 296 с.
5. Девід Сьюзен. Емоційна спритність. Х.: В-во Клуб сімейного дозвілля, 2019. 288 с.
6. Книш А.Є. Емоційний інтелект лідера у сфері бізнесу: навч. посіб.; за заг. ред. Романовського О.Г., Калашникової С.В. К.: Пріоритети, 2016. 40 с.
7. Козлова В. Технологія EQ-BOOST. Як використовувати емоційний інтелект у бізнесі та житті. Львів: В-во Старого лева, 2019. 176 с.
8. Котенко Л.А. Розвиток емоційного інтелекту як передумова розвитку інноваційної особистості: метод. посіб. Ясинувата, 2018. 93 с.
9. Сенн Ларрі. Ліфт настрою. Як керувати своїми почуттями та емоціями. Х.: В-во Клуб сімейного дозвілля, 2019. 224 с.
10. Смачило І.І. Ключові аспекти управління емоційним інтелектом. Матеріали доп. всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. з міжнародною участю “Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах інноваційного розвитку економіки” (Частина 1), м. Тернопіль, 15 трав. 2020 р. Тернопіль, 2020. С. 178-180.
11. Смачило І.І. Управління емоційним інтелектом в умовах воєнного стану. Матеріали доп. V всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю “Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах сучасних викликів” (Частина 1), м. Тернопіль, 16 трав. 2024 р. Тернопіль, 2024. С. 89-92.
12. Федорчук В.М. Тренінг особистісного зростання: навч. посіб. Київ: Центр учбової літ-ри, 2018. 250 с.
13. Хессон Джил. Кишенькова книжка емоційного інтелекту. К.: Фабула, 2020. 172 с.
14. Шкільняк М.М, Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: навч. посіб. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 258 с.
15. Guedira J. “Emotional Intelligence in management”, Master intelligence

economique et stratégies compétitives, février, 2018. 27 p.

16. Zeidner M.R., Roberts D. What we know about Emotional Intelligence. How it Affects Learning, Work, Relationships and our Mental Health. Massachusets, Institute of Technology, 2017. 442 p.